

SLOVENSKI UČITELJ.

Glasilo „Učiteljskega društva za slovenski Štajer.“

Izhaja 5. in 20. vsakega meseca na celi
poli in velja za celo leto 3 gld., za pol
leta 1 gld. 60 kr.

|| Za oznanila se plačuje od navadne ver-
stice, če se natisne enkrat, 10 kr., dvakrat
14 kr., trikrat 18 kr.

Dopise sprejema odbor „Učiteljskega društva za slovenski Štajer.“

Štev. 8. V Mariboru 20. aprila 1876. Letnik IV.

Šolske knjige z ozirom na vsakoletnike.

(Govoril g. J. Volkov pri učitelj. zboru v Cerknici dne 7. marca t. l.)

Kako naj bi se razdelila vsa tvarina učnih predmetov v narodni šoli tako po stopinjah, da bi imeli vsakoletniki kolikor mogoče separatno za-se rezervirane učne pripomočke, osobito šolske knjige, t. j. čitanke, računice in deloma tudi slovnico s pravopisom i spisjem? Postava za Kranjsko od 29. aprila 1873 v §. 17 se tako glasi: dolžnost v šolo hoditi se začinja s spolnjenim šestim letom in traja praviloma do spolnjega 12. leta, v mestih in trgih s tremi ali več razredi pa do spolnjega 14. leta. —

Učni red od 20. avgusta 1870 pa govori o smotrih posameznih učnih predmetov v narodni šoli. —

Vse to bodisi gledé kvantitete časa, bodisi glede kvalitete množine predmetov in njihovih smotrov, določil je konečno ukaz kranjskega deželnega šolskega sveta dné 19. decembra 1874, koji v svojih učnih črtežih točno i razgovetno ukazuje kaj in koliko naj se nauči v vsakem predmetu: prvo-, drugo-, tretjo-, četrto-, peto in šestoletnik.

Če je uže postavno določeno in vredjeno, kaj in koliko naj se vsaki otrok v tem in onem predmetu v teku šestih šolskih let nauči, nastane navslic temu ne manj važno vprašanje o tem: kako, s kakšnimi in katerimi učnimi pripomočki, oziroma knjigami bode učitelju mogoče terjatvam novih šolskih postav vstreči in srečen napredek v narodni šoli pospeševati?

Kdor le nekoliko kritičnim očesom pogleda v predale naših dosedanjih šolskih knjig, spoznal bode lahko takoj, da so te knjige zastarele in ne morejo sedajnim šolskim zadevam dalje vspešno služiti; kajti, najboljši učitelj jih pri poduku le za silo upotrebovati more.

Pri sedanjih okolišnostih in vsestranskih terjatvah od narodne

šole živo potrebujemo najpervo dobro vredjenih šolskih knjig. Kdor hoče trdno in krasno poslopje zidati, ne bode mu zado-
sto, da ima samo dober „plan“ v rokah, — imeti more pred
vsem drugim tudi dober zato material in sposobno orodje pri
zidanju novega šolskega labirinta.

Kako pa naj bodo nove šolske knjige kakor: čitanke*)
računice, slovnica sè spisjem in pravopisom osnovane, da bodo
učencu in učitelju pri nauku vspešno služile? Jaz ne bodem
tukaj specijalno opisoval, kaj vse naj obsežejo na novo vredjene
knjige za naše narodne šole; jaz samo memogredé kratko ome-
nim svoje glavne nazore v tej zadevi.

Učenec, koji bode korak za korakom navadno vsako leto
prestopil v novi oddelek, hotel in mogel bode imeti glede dušev-
nega napredka tudi novo mikavno prebavo predmetov, ki jih
bode z novimi učnimi pripomočki nadaljeval. Vsaj vidimo, da
deca, koja tri ali še celo štiri leta nòsi ene in tiste knjige seboj
v šolo, se jih skoraj naveliča; a posledica temu je, da podučev-
vanje s takimi učnimi pripomočki postane malo po malem fak-
tično le bolj mehanično, če vže ne še hujše, namreč — duho-
morno. Učitelj si sicer prižadeva, jako pomankljive učne pri-
pomočke drugače sè svojim trdom in pridnostjo pri podučevanju
kolikor mogoče nadomestiti, — a tega vendar ne more do-
seči; tako nikedar ne more pri poduku napredovati, kakor bi
mu lahko bilo pri dobro vredjenih učnih pripomočkih, ki jih
naše sedanje šolstvo posebno občutljivo pogreša. —

Jaz menim, da bi bilo sploh v dober pospeh in napredek
našemu šolstvu, ako bi se osnovala za vsakoletnike po stopinjah
praktično vredjene šolske knjige. Tako po letih razdeljena učna
tvarina v šol. knjigah bi mladini nauk močno olehčevala in
napredek v posameznih predmetih zdatno podpirala.

Imeli bi tedaj v naših narodnih šolah ili učilnah, poleg
druzih, navadno te knjige:

„Abecednik s prvo čitanko.“ Ta naj bi se osnoval deloma
na podlagi italijanskega abecednika: „Il nuovo abecedario ossia
metodo semplice per compitare, sillabare e leggere adorno di
figure. Trieste 1870.“ Deloma pa na podlagi: Hrvatske Počet-
nice za pučke učione. Beč 1870.***)

Novo vredjeni abecednik s prvo čitanko, kateri naj bi se
vpeljal v vse narodne šole na Slovenskem, imel bi dva glavna
oddelka. Pervi, za prvo polovico šolskega leta bi obsegal teo-
retično vežbanje v glaskovanju, zlogovanju in čitanju. Ta odde-
lek bi se mogel tudi bolj metodično ozirati na gradivo i osnovo

*) Beseda ili poimenovanje: Čitanka je obče slovansko, a zato
mnogo važnejše nego: Berilo, slovo, ki je samo nam Slovencem
znano. Pis.

**) Ali po novi izverstni knjigi: „Bukvar sa čitankom za škole v
Crnoj Gori.“ Pis.

o začetnih vajah pisanih črk glede na lepopisje, kakor naš dosedanji jako pomankljivi abecednik. Drugi oddelek, za drugo polletje bi imel: „Pervo čitanko“ s kazalnim naukom in drugimi primernimi vajami. Za osnovo tega oddelka imata vže pred omenjena abecednika, italijanski in hervatski osobito dovolj izverstne tvarine. — Za sedanje šolske razmere vredjene čitanke imele naj bi poleg povesti, zgodovine, naravo-zemlje- in prirodo-pisja tudi jako potrebni oddelek o umnem poljedelstvu in kmetovalstvu. Prav v tem oziru so naša sedanja šolska „berila“ najbolj pomanjkljiva, ker ne prinašajo skoraj nič o kmetijski stroki. —

Imeli bi dalje: za drugo-, tretjo-, četrto-, peto in šestoletnike: drugo, tretjo, četrto, peto i šesto čitanko; ravno po tem šolskem redu tudi računico. Slovnica sè spisjem naj bi se razdelila na tri dele. Perva slovnica bi bila namenjena za nižji, druga in tretja pa za višji oddelek v naših narodnih šolah.

Enako po šolskih letih osnovane knjige, bile bi kolikor toliko moralična vez med šolsko postavo in njenimi izverševalci, — osobito s starši in šolskimi otroci; poleg tega pa tudi izverstna pripomoč učitelju pri poučevanju.

Ono dolgočasno in malovspešno šolanje iz prejšnje dobe, ko je mogel učenec po tri štiri leta piliti eno in tisto knjigo samo radi pomanjkanja knjig, mora se umakniti novemu času občnega napredka, ki ima osobito pred vsem resno nalogo učne pripomočke, oziroma šolske knjige v duhu sedanjih terjatev od narodne šole — zdatno boljšati. —

Oziraje se na omenjene razloge, predlagam slav. zboru sprejeti nasvet, da se pomisliki in mnenje o tem najvišjemu mestu izvestijo, ter se slav. dežel. šol. svèt naprosi: naj pri vredjevanju in osnovanju šolskih knjig na to blagovoljno ozir jemlje in vse moči vpreže, da v prospah šolstva na Slovenskem kar najhitreje mogoče posreduje, da pridejo druge boljše šolske knjige na svitlo.

Aleksander veliki.

(Zgodovinska slika, spisal Dr. J. Lukas. — Metodično obdelal Tone Brezovnik. *)

Ustrezajoč namenu narodne šole: mladost vsestransko izobražiti, jo večšim udom človeške družine narediti, ji podlago za vse pozneje naizobraženje dati; vpeljale so se po novih šolskih

*) Po naključju imamo letos največ spisov zgodovinskega zadržaja na razpolaganje. Radi bi jih sicer opustili, pa ker človek nema vsikdar ravno kaj tacega, kar si ta ali oni in tudi mi želimo; zato pričnimo zdaj s sledičim spisom, ki že dolgo čaka belega dne. S tem vstreljamo mlademu, spretnemu pisatelju, kar naj bode njemu in drugim v spodbudo. Pri metodični obravnavi v drugem delu je g. pisatelj sicer nekoliko preobširen, pa krajšati nam ni bilo mogoče brez poškodovanja dobre skupne celote.

postavah tudi realije v narodno šolo. Tudi zgodovini odmeril se je od 3. šolskega leta začenši prostorček. Toda koliko nasprotnikov ima baš ona! Kako pogosto se slišijo tožbe iz ust „olikanih“ ljudij proti zgodovini na narodni šoli. Ne dadó si izrek Beneke-jov: „zgodovina je uk za može, menj za mladenče in še menj za otroke“, iz zglave zbiti. Vso to nasprotovanje izvira ali iz hudomušnosti ali pa iz nerednosti.

Vpeljanje zgodovine v avstrijske narodne šole je popolnoma opravičeno, kajti v njeni važnosti ne prekosi je nobena druga realna stroka.

Zgodovina zaniমা vsakega človeka. Kako radi poslušajo otroci in odrasli ljudje pripovedi.

Zgodovina je po Ciceron-ovem izreku „vitae magistra.“ Kaže nam, da: „pravičnost povzdiguje národ, greh pa je ljudij poguba.“

Zgodovina okrepčuje naš spomin (Gedächtniss.)

Zgodovina nas uči domovino ljubiti. Prava ljubezen do očetnjave se bo le pri ovem izcimila in krepka tla pognala, koji ve, kake žrtve so morali naši pradedi doprinašati, da so domovino iz velikih, nji protečih nevarnostih rešili. Lè okolščine in zgodovina svoje domovine dobro znajoči, razumel bo besede Schiller-jeve:

„Okleni se predrage domovine,
Posveti v blagor serce jej in dušo.
Tu ima korenine tvoja moč.“

O takem ne bo pesnik zahman pel:

„Avstrijanec ljubi domovino svojo,
In ima tudi uzroke jo ljubiti.“

Zgodovina ima velik vpljiv na нравno bogaboječí čút; ona nam vterjuje voljo. Blagi zgledi mikajo mladino k posnemanju. Životopisi posameznih mož naj bi bili mladosti prava zercala k vsemu njih dejanju in nehanju; s tem se izobražuje značaj. Po vsej pravici dá se terditi, da pri zgodovini v národnej šoli je izobraženje značaja (Charakterbildung) poglobitna, znanje zgodovine pa postranska reč. Vesten učitelj bo se ve da tudi skerbél, da otroci ne bodo ostali prazne butice, nego bodo zgodovino tudi znali.

Koristi izvirajoče iz učenja zgodovine na národnej šoli so tedaj mnoge. Na učiteljih je ležeče po pametnem predavanju, dobro ne v nepotrebno ali celó v slabo spreobrniti. Uči li učitelj zgodovino pravilno, umolknili bodo kmalo vsi od nasprotne stranke dohajajoči glasi.

Da bi pa slovenski učitelji, koji še z učenjem zgodovine v narodnej šoli nijso popolnoma na jasnem, imeli neko vodilo po kojem naj bi se pri ovej stroki ravnali, lotil sem se izdelovanja takega vodila. Nikakor ne mislim, da podam učiteljem

kaj popolnoma neovergljivega, nego nahajala se bode morebiti tu ali tam kaka napaka, kojo naj si pa učitelj po svojem pedagogičnem razumu popravi. Mene so pri spisovanju vodile besede Schlözer-jeve: „Man kann und soll nach Vollkommenheit streben und muss gleichwohl, da die Natur keinen Sprung macht, anfänglich mit halb vollkommener Arbeit zufrieden sein; zögert man damit, in der besten Meinung, das gute recht gut zu machen, und will die unvollkommene Arbeit nicht eher producieren, als bis alles vollkommen ist; so zieht sich die Unternehmung in die Länge.“ (Dalje prih.)

Jana Amosa Komenskega Informatorium šole materinske.

Poglavje IX.

(Dalje.)

3. Otroci se navadijo na starejše ljudi paziti in je spoštovati, če bodo videli, da ti na nje pazijo; če zategadelj otroka o pravem času opomniš, ga kličeš, bodi brez skerbi, on bode že na te pazil; temu nasprotuje, pa pripustiti otrokom vse, kakor storé oni, kateri brez prave mere otroke ljubijo. Vsakemu je sicer prirojeno ljubiti otroke; pa ne pokazovati jim celo svojo ljubezen, to je nja previdnost. Dobro je tu Sirah premislil, kedar je napisal: Neukroten konj postane termast, in samopašen sin pa prederzen. Le odgajaj gladko svojega sina, in on te bo prestrašil, igraj se z njim in on te bo razžalil (Sir. 30, 8, 9). Zatoraj je bolje deržavati otroka v strahu, nego razodevati njemu vse svoje notrajnosti, in podajati mu priliko, da bi postal prederzen, zanikaren in pripeljal starše do obupanja.

Dobro je, če tudi drugim ljudem pravico nad otroci pripustimo, posebno starim ljudem, da bi se navadili ne samo na svoje starše paziti, ampak da bi tudi druge ljudi spoštovali in se pred njimi sramovali. Zatoraj jako nespametno ravnaajo tisti, ki ne pripusté, da ne bi kdo drugi na njihove otroke gerdo pogledal, in kedar jim nekdo nekikrat kaj reče ali je opomni, celo pred nazočimi otroci je zagovarjajo. Če to otrok vidi, precej se na upor postavi in postane derzen. Tega toraj naj se starši zelo ogibajo.

4. Naj se otroci pridno učé ubogati, in sicer naj se navadijo prave ubogljivosti, ker to bode potem podlaga velika čednosti, če se otroci naučé svojo voljo podlagati volji drugih. Kajti ne pripustimo, da bi mladostna drevesca rastla, kamor hočejo, ampak privezujemo je na kolje, da bi privezane lahko k višku rastle in močne postale. Ali nije prav Terentius rekel: Omnes licentia fieri deteriores (da po samovoljnosti vsi se pohujšajo). Kadarkoli oče ali mati reče: Pusti to, hodi sem, sedi,

daj sem nož, podaj mi to itd., morajo tudi na to gledati, da kakor velevalo, tako naj otrok precej stori. Če bi pa otrok svojeglavost pokazal, precej naj ga opomnijo in kaznujejo; tako se napeljuje na ubogljivost.

5. Stari Perzijani so pri odgojevanji otrok razun zmernosti gledali na to, da bi se otrok navadil govoriti resnico, in to nej bilo brez vzroka: ker največ pohujšljiva gerdoba pri človeku je lažnjivost in zvijača. *Mentium servile est vitium et a cunctis mortalibus insectandum*, reče Plutarchus: Preprosta, pravi, reč je lagati in vredna, da bi jo vsi ljudje zaničevali. Pismo pa pravi: Lažnjive ustnice so gospodu gnjusoba (Preg. 12, 22). Naj se toraj otroci napeljujejo na to, da ne tajijo, ampak ponižno resnico govoré, kedar so storili nekaj hudega, in nasprotno naj ne govoré to, kar nije bilo. Zategadelj ne pripusti Platon, da bi otrokom izmisljene pesmi in povestnice pripovedali, ampak da bi je k resničnim rečem vodili. Ne znam toraj, kako je to, da učijo nekteri ljudje otroke, kedar so nekdej storili, izgovarjati si na druge, in kedar to dobro znajo, da se temu smijajo in največo šalo s tem imajo. Pa komu to škoduje več nego otroku? — če se toti navadi na to, imeti laš za šalo; navadi se tudi lagati.

6. Želja, ki namerjava proti pravičnosti, ne pokazuje se že v prvem letu pri otroku, če jo ne vsevajo v nje ali same pestunje ali drugi, ki se pečajo z otroci. A je že taka, da kakor otrok vidi, kakor eden drugemu ptuje reči jemlje ali skriva, ali od hrane nekaj odstranjuje, ali po nekterih rečeh sega, ktere niso njegove. Naj je to v šoli ali v resnici, otroci to vidijo in posnemajo, ker (kakor že večkrat omenjeno) so opice, kar vidijo, to storé. Zatoraj naj pestunje in odgojitelji previdno tukaj z otroci ravnajo.

7. Sveti očetje reko, da je lenoba hudičev podkladek in to je resnično. Kogar namreč satan najde brez dela, temu sam delo naloži, najpervlje s krivim mišljenjem, potlej pa s hudim delom. Ne smemo toraj pripustiti, da bi mlad človek bil brezdelaven, nego moramo gledati na to, da vedno nekaj dela; to zahteva že prava previdnost; kajti na taki način se zagradé pota do hudega. A delo, pravim, če nije drugačno nego igranje, popolnoma zadostuje. Bolje je da otrok se igra, nego da je brez dela; kajti pri igračí se misel vedno z nečim peča in brusi. Ne bode toraj težavno, napeljati otroke na delo, ker je prirojenje njihovo samo nanj napeljuje, da bi zmiraj kaj delali.

8. Dokler se otroci učé govoriti, naj govoré kolikor in kakor jim ljubo; a kedar so se enkrat naučili govoriti, pa bode potrebno učiti je nekikrat tudi molčati; ne sicer da bi z njih napravili mutaste tepce, ampak razumne stvari. Kdor misli, da molčati je malenkost, pravi Plutarchus, ta se moti; ker začetek velike modrosti je razumna molčljivost. Kajti z molčevanjem

se nikdo nije zapeljal; z govorjenjem pa se zmiraj zapeljujejo. In če tudi ne bi to bilo, imamo se vendar oboje učiti (govoriti namreč in molčati), ker je to podlaga in kinč vsega našega opravila v življenju. Starši naj toraj učijo svoje otroke molčati; najpervlje zato, da bi se navadili na mir pri molitvi (doma in v društvih); ne sme se jim dovoliti, da bi govorili, tekali, kričali in klepetali. Ravno tako, če oče ali mati velewa, naj molčijo, pazijo in poslušajo, kar se jim zapoveduje. Drugi del molčljivosti bode, da se naučé premišljevati in prevdarjati, pred ko kaj govoré; če je toraj vprašamo, morajo najprej premisliti in potlej razumno odgovoriti. Kajti kvasti s tem, kar jim na jezik pride, se spodobi za norce, ne pa za pametne stvari, ktere vendar iz njih imeti hočemo. Pa vselej pravim, naj starši otrokom le toliko podajajo, kolikor zamorejo jemati. —

(Dalje prih.)

Občna zgodovina

za višje razrede narodnih in meščanskih šol.

V nemškem jeziku spisal prof. dr. Netoliczka. Poslovenil Ivan Lapajne.

Stari vek.

(Dalje)

VIII. Rimljani.

§ 40. Dva junaka nove ljudovlade.

Pregnani kralj ni miroval. Etrurijskega kralja Porseno je šuntal zoper Rim in s tem se zopet zgubljenega prestola nadjal. Že je bil Porsena prederl do mosta prek Tibre in že hotel v mesto iti, kar se sovražniku zoperstavi Horacij Koklit s še dvema tovaršema, ki se na vhodu mosta toliko časa bojuje, dokler Rimljani zadej most ne poderó. Ko bruna že padajo v valovje, skoči sam v Tibro in srečno priplava k svojcem, da si so sovražniki pušice za njim metali.

Porsena pa še dalje mesto obleguje, in sicer s tem namenom, da bi ga izstradal. Revščina je bila že strašna. Kar se splazi s dovoljenjem senata rimljanski mladenič Mucij, v šotor sovražnika, da bi kralja Porseno umoril. Kralja pa ni spoznal in umoril je bogato oblečenega pisarja. Mucija so zgrabili in pred kralja tirali, ta mu je žugal, da bi namen njegovega prihoda povedal. Mucij pa derži svojo golo pravo roko nad plamenom gorečega oglja, v znamenje, da žuganja pri njem nič ne pomagajo.

Porsena se ustraši, odterga mladenča od ognja, pusti ga pri življenju in mu da slobodo. Mucij je zdaj iz hvaležnosti povedal, da se je 300 mladenčev proti kralju zarotilo, da je njega žreb pervega zadel, in da drugim bode se težko srečno ubranil.

Prestrašeni kralj sklene na to mir z Rimljani. Mucij se je po svojem junaškem činu zval Scevola, t. j. levičnik.

§ 41. Menenij Agripa in basen o želodeu.

Po pregnanstvu kraljev so nastali prepiri med patriciji in plebejci. Pervi so uživali v vsakem obziru večje pravice, zadnji so bili tlačeni. Plebejci so bili zelo osiromašili vsled pogostnih vojsk, ker niso dobivali plačila (solda) in ob svojem živeti morali.

Ko se je na novo vojska počela, so se branili v vojski služiti. V tej sili je senat obečal ljudstvu olajšave in postavil diktatorja, t. j. poglavarja z neomejeno oblastjo, pa samo za šest mesecev. In to se je vselej zgodilo, kedar je bila država v nevarnosti. Po dokončani vojski se pa niso obljube držale, in ljudstvo je šlo oboroženo na tako zvano sveto goro, da bi si ondi novo mesto utemeljilo. Ta preselitev je primorala senat, da je odjenjal, in poslal je poslance k ljudstvu, na čelu pri ljudstvu priljubljenega Menenija Agripo, da bi ga k vernitvi prigovoril. Z njegovo zgovornostjo se mu je tudi to bilo posrečilo, posebno z priliko o želodeu in o udih. „Udje telesa“, pripoveduje Menenij, „uperli so se bili zoper želodec, za katerega niso hoteli več delati. Roke niso nosile več jedil k ustam, usta niso hotela jedil sprejemati, zobje jih ne mleti. Želodec je s tem res silno terpel, pa tudi drugi udje telesa so pešali, in zato so se kmalu zopet z želodcem sprijaznili.“

Ljudstvo se je potem povernilo v Rim; dolgovi so se mu odpustili in dovolila se mu je posebna oblast, ki je ljudstvo branila pred krivicami od strani patricijev. Ta oblast so bili ljudski tribuni. Z besedo „veto“, t. j. prepovedujem, so mogli vsak sklep, za ljudstvo škodljiv overči. Oni so bili nedotakljivi.

§ 42. Korijolan.

Marcij Korijolan, ošaben patricij, je hotel ljudske tribune zopet odpraviti. Ko je namreč v Rimu velika lakota nastala in so žita iz Sicilije dobili, predlagal je le pod tem pogojem, med ljudstvo ga razdeliti, da opusté ljudske tribune. Radi tega so ga pa Tribuni tožili in kazni je le na ta način odšel, da je mesto zapustil in k rimljanskim sovražnikom, Volščanom, se podal. Kmalu se je pa vernil kot sovražnik na čelu volščanske vojske, stopal zmagovaje proti Rimu in ga začel oblegovati. Samo na prošnjo svoje matere in soproge, ki ste z drugimi plemenitimi ženami v njegov tabor došli, je odjenjal od oblegovanja. Pred odhodom je baje svoji materi zaklical: „Rim si rešila, toda tvoj sin je izgubljen!“ Prevarjeni Volščani so v njem menili izdajalca in ga umorili.

§ 43. Smert Virginije.

Komaj je poslednja nevarnost minila, zahteva ljudstvo pisanih postav. Patriciji so se morali temu udati, in bilo je izbranih izmed patricijev 10 mož, decemvirov, kateri so sestavljali postave. Ti so prišli tudi do največje vladarske oblasti. Na ta način je prišlo dvanajst zakonskih tabel na dan; decemviri so bili torej svojo nalogo doveršili, in morali bi bili torej odstopiti. Pa oblast svojo so hoteli še dalje obdržati in začeli so ljudstvo terdo tlačiti. Posebno trinoška dela je počenjal Apij Klavdij, glavar decemvirov. Iz nezadovoljstva je nastal punt, ko je Apij Klavdij Virginijo, hči stotnika Virginija, enemu svojih branjevcev kot sužnico prisodil. Obupni oče umori rajše svojo hčer, nego bi jo gledal v takej sramoti, in s kervavim mečem v roki stopi pred ljudstvo in vojsko, da jo navduši za upor. Decemviri so bili pregnani in na čelo vlade dva konzula postavljena. Po malem so pridobili tudi plebejci enake pravice s patriciji.

§ 44. Galci v Rimu.

Galci, vojskovalen narod, so bili že pred davnim časom črez Alpe došli in se po rodovitni dolini ob reki Po naselili. Leta 389. pr. Kr. so rili še dalje proti jugu in začeli vojsko z Etruščani, v današnji Toskani. Etruščani so se v hudi zadregi obernili za pomoč do svojih dosedanjih sovražnikov, Rimljanov. Rimljani so poslali poslanca, da bi Galce k miru svarili, pa poslanci so se sami boja udeležili in eden je celó galskega zapovednika prebodel. Razjezeni Galci zahtevajo zdaj rimljanske poslanca, a ker jih jim Rimljani niso hoteli izročiti, napotili so se z vojno sami proti Rimu. Ob reki Alija so bili Rimljani tako pobiti, da tudi Rima niso mogli braniti, in zmagovalci so že tretji dan v mesto priderli. Obroženo moštvo rimsko se je utrdilo na Kapitolu, mesto je bilo večinoma prazno, samo nekaj starcev (senatorjev) je bilo na velikem tergu. Tu so sedeli v svoji uradni obleki na slonokostenih stolčkih, in pričakovali gotove smerti. Galcem so se dozdevali čeznatorne prikazni; ko je pa Galec enega starčka za brado prejel in ga ta na tla pogнал, umorili so v jezi vse druge starce, poropali hiše in požigali mesto. Potem so začeli Kapitol oblegovati.

Galci so hoteli posadko po noči nenadoma napasti. Toda gosi, ki so se na Kapitolu v čast boginje June redile, začele so gagati, da je poveljnik Marlij se zbudil, in sovražnike, ki so hoteli Kapitol vzeti, prepodil.

Sedem mesecev je branil Marlij grad, dokler namreč ni zmanjkalo živeža. Rimljani so bili zdaj prisiljeni, pogajati se s sovražnikom. Bren, poveljnik Galcov, je zahteval tisoč funtov zlata. Pri vaganji so Rimljani težili, da rabijo Galci krive uteži; na to pridjal je Bren v vagino skledico še svoj meč, rekoč:

„Gorje premaganim!“ Po odhodu Galeev niso hoteli Rimljani svojega mesta z nova zidati, marveč v Veje preseliti se. Samo zgovorni Kamil jih je odvernili od tega namena. Zato njega imenujejo „drugega Romula“.

§ 45 Pir, kralj epirski, in Rimljan Fabricij.

Potem ko so bili Rimljani naj krepkejše ljudstvo srednje Italije, namreč Samnite, po mnogih kervavih bojih podvergli, začeli so vojsko z bogatim Tarentom, gerško naselbino v spodnji Italiji. Tarentinci prosijo pomoči kralja Pira v Epiru. Ta čversti junak je došel z izurjeno vojsko in za boj privajenimi sloni v Italijo. Pri Herakleji je premagal Rimljane posebno s svojimi sloni, ki so na herbtih lesene stólpce z vojščaki nosili, vendar so se Rimljani s tako hrabrostjo bojevali, da je Pir začuden vskliknil: „S takimi vojščaki bi si ves svet pribojeval!“ Pir pošlje gerškega govornika Cineja v Rim, mir ponujat. Ta je celó Rimljane podkupiti skušal. V senatu so bili nekateri senatorji že zadovoljni, Pirove ponudbe sprejeti. Oglasi se pa zoper to, slepi Apij Klavdij, rekoč: „Žal mi, da nisem tudi gluhi, da ne bi za Rimljane tako sramotnih ponudb slišati moral.“ Vsa pogajanja so potem Rimljani odbili, dokler se je Pir na italjskih tleh obotavljal. Cinej, vernivši se h kralju Piru čudil se je rimskemu senatu, ki se mu je kot „zbor velečastnih kraljev“ dozdeval. Pri tem pogajanji došel je rimski senator Fabricij, ki je splošno spoštovanje užival, v Pirovi tabor, da bi se gledé ujetnikov porazumeli. Kralj ga je skušal z darovi podkupiti, toda zastoj. Ostrašiti ga je hotel tudi s slovom, ki je rilec po njem stegnil. Pir je še dobil na to vojsko pri Askulu, toda ta zmaga stala ga je mnogo zgub, da je zaklical: „Še ena taka zmaga, pa sem izgubljen!“

V prihodnjem letu se je Fabricij sam napotil z rimsko vojno zoper Pira. Kar dobi od osebnega zdravnika kraljevega pismo, v katerem se mu ponuja za plačilo kralju zavdati. Fabricij je pa poslal pismo Piru, da razvidi, v kakošnih rokah se nahaja. Čudé se sovražnikovi poštenosti reče Pir: „Pred bi solnce zgrešilo svoj tir, kakor Fabricij pot poštenosti.“ Pir je ponudil Rimljanom častne pogoje miru, in sklenilo se je pomirje. Šel je potem Sirakuzam zoper Kartaginec na pomoč. Za dve leti se je pa zopet vernil v Italijo pomagat tlačnim Tarentincem. Tu je bil pri Beneventu od Rimljanov pod konzulom Kurijem Dentatom popolnem pobit. Rimljani so tudi že bili sredstvo zoper slone iznašli; metali so namreč s strašnim vriskom goreče baklje-med živali, na kar so se živali obrnile in v lastni vojski nered naredile.

Pir je zapustil Italijo in vernil se v svojo deželo nazaj. Tarent in vsa spodnja Italija se je podvergla Rimljanom.

(Dalje prih.)

O nadomestovanji izpraznjenih učiteljskih služeb na Štajerskem.

(Naredba štajerskega deželnega šolskega sveta od 27. marca 1876.)

§. 1. Ako se kako mesto na enorazrednici dalje kakor en teden ali na večrazrednici dalje nego 4 tedne ne more oskerbovati, mora se ogledati za nadomestovalca.

Med tem časom pa naj na večrazrednicah drugo učiteljstvo za poduk skerbi. (Z vpeljavo poldnevnega poduka, združevanjem dveh razredov, preloženje poduka na poznejše ure itd.)

§. 2. V večjih šolskih okrajih ali v dveh ali več manjših okrajih skupaj more deželni šolski svet v porazumljeni z deželnim odborom mesta stalnih pomožnih učiteljev za nadomestovanje sistemizovati.

§. 3. Ako ni pomožnega učitelja (suplenta) na razpolaganje, vzame naj okrajni šolski svet sposobno moč iz sosedne večrazrednice tistega okraja za pomoč na prazno mesto.

§. 4. Plača stalnega pomožnega učitelja je enake plači stalnega ali provizoričnega podučitelja v glavnem kraju v okraju, namreč potem, ali je stalno ali pa samo začasno nastavljen. Poleg tega mu gre odškodnina za stanovanje, ne več nego 1 gld. 50 kr. za miljo pri potovanji na službo in pri potovanji nazaj po dokončanem nadomestovanji.

§. 5. Pri nastavljanji za pomoč v smislu §. 3. tega predpisa daje se razen odškodnine za potovanje (§. 4) med tem pomaganjem na mesec 20 gld. doklade (na šolah 1. in 2. razreda) in 15 gld. na šolah tretjega in 4. razreda.

§. 6. Razen teh v §§. 2. in 3. navedenih slučajih dobaja suplent za nadomestovalno učiteljsko službo 60% in za nadomestovalno podučiteljsko službo 70% remuneracije od dotične sistemizovane plače.

§. 7. Delovanja, ki presegajo dolžnost, naj se učiteljem na šolah, kjer so ravno nastavljeni, le takrat posebej nagradijo, ako se je to z dovoljenjem okrajnega šolskega sveta zgodilo. Remuneracija, takemu učitelju pripadajoča, znaša za vsako uro čez dolžnost (30 na teden) $\frac{1}{100}$ od mesečne plače, zvezane z nadomestovalno službo; pri izračunanji drobci odpadajo.

Dopisi.

Iz Gradea. Zvedeli ste že po časnikih, da je naš deželni zbor sprejel postavno osnovo zastran ustanovljenja deželne šolske matice namesto dosedanjih okrajnih šolskih matic. Vender ostane 7% okrajna šolska doklada le da se ima po c. kr. davkarji neposredno odrajtovati v deželno matico.

Važna je pri tej postavi ona točka, po kateri matica za penzione učiteljev odsihmal iz onih dohodkov, ki se niso že poprej morali kapitalizirati, po odbitih stroških le 1000 fl. na mesec sme kapitalizirati, vsi drugi dohodki tečejo v deželno šolsko matico. Tedaj bode tekla skoro

vsa doklada na zapuščine ($\frac{1}{2}$ %) v deželno šolsko matico, ino olajšala se bode deželi plača učiteljskih služnih pristojbin.

Zastran imenovanja učiteljev pa tudi šolski odbor nič posebnega ni prinesel, še manje je dosegel. V c. kr. deželnem šolskem svetu je bil namreč nedavno postavljen neki komite, ki ima revidirati vse šolske postave, ker so bile že toliko spremenjene v zadnjih letih. Ta komité ravno dela, ino pričakujejo se od njega za prihodnje leto predlogi zastran vsega šolstva, tedaj tudi zastran imenovanja učiteljev.

Šolski odbor zatorej nebi imel nobenega upanja zmagati, ako bi se lotil samo jednega oddelka teh postav, namreč imenovanja učiteljev. Vender je hotel izreči glavno načelo, katero bi bila podlaga pričakovani postavi. To načelo bi bilo po njegovem predlogu, naj okrajni (i mestni) šolski sveti imenujejo izdatno večino vseh učiteljev. V okrajnih šolskih svetih je namreč 6 izvoljenih članov, le 3 so imenovani od vlade; v deželnem šolskem svetu pa je 9 imenovanih udov, le 3 so izvoljeni. Ni dvombe tedaj, da ljudstvo sodeluje pri imenovanju učiteljev le v okrajnih šolskih svetih, ne pa v deželnem šolskem svetu. Nadalje sta dva strokovnjaka v okrajnem šolskem svetu imenovana, jeden pa izvoljen. Vlada pa ima v njem dosti upliva po svojem c. kr. okrajnem poglavarju i prvosedniku, in po imenovanem strokovnjaku, namreč okr. šolskem inspektorju.

Ali ko je prišel predlog šolskega odbora v zbornico, napadli so ga od različnih strani. Poslanec g. B. Walterskirchen je bil od nekdanj za to, naj se vsi učitelji imenujejo po c. kr. deželnem šolskem svetu. Da bi pa lože dosegel svoj namen, predložil je spremembo v tem smislu, naj varuje pričakovana postava pravico okrajnih i krajnih šolskih svetov do imenovanja „ali predlaganja“ učiteljev. Pravica predlaganja bi namreč poterla pravico imenovanja. Vzdignol se je za taj predlog tudi g. Reuter, ino podpiral ga je, akoravno je v prejšnjih letih tudi on zagovarjal pravice okrajnih šolskih svetov. Reči se sme, da je očitna zmota, ako je človek zadovoljen s pravico predlaganja. Predlog naj obšega po g. Reuterju tri kandidate (če jih je toliko), tedaj je ta pravica komaj tretjino vredna memo pravice, jednega učitelja imenovati. Po celi deželi poprek pa imenujejo tudi sedaj okrajni šolski sveti tretjino učiteljev; napredka tedaj gotovo nobeden ne more najti v g. Reuterjevem predlogu.

Ali še več! S tim predlogom pridemo celo nazaj. Učiteljev ni toliko v deželi, da bi smel upati okrajni šolski svet, vsakokrat (še ne vsako drugokrat) dobiti 3 kandidate, ki so mu povšeči. Vender mora tri predložiti. Vrival se bode tedaj dostikrat tisti za učitelja, ki ni povšeči okraju, vender priljubljen pri c. kr. deželnem šolskem svetu. Nadalje: Postavimo, da se je zameril neki učitelj ali podučitelj pri vladi, kaj se bode zgodilo? Nikoli ne dobi izprošenega mesta, akoravno ga predlagajo povsod. Predobro vemo, da je discipline treba povsod. Ali vemo tudi, da nekteri gospodje disciplino cenijo črez vse, tudi črez druge izverstne lastnosti učiteljske. Ako namreč sama vlada, to je c. kr. deželni šolski svet imenuje vse učitelje, namreč vsakokrat med tremi si sme jednega izbírati, kaj bodo nasledki tega? Učiteljstvo ni več samostalno, ni več stan v prostem ljudstvu, nego učitelji so c. kr. uradniki. Tega si ne želimo, učitelj naj bode prost

do neke gotove meje, on naj se zanesa, da zutra dobi kruha indi, ako ga danes tukaj ni, če si je v zavesti, da je storil vse po svoji dolžnosti. Potem bode taj stan jedna podlaga prave svobode, nikoli pa ne po predlogih gg. Walterskirchen ino Reuterja.

Nadalje je zagovarjal predlog g. B. Walterskirchena tudi g. Pairhuber, kot referent v deželni odbor, češ, da po tem predlogu deželni odbor lahko predloži postavo, kakoršno hoče, da ima prosto roko pri tem delu. Deželni odbor pa ima za seboj veliko stranko, iz ktere sam izvira.

Tako se je zgodilo, da je bil sprejet predlog g. Walterskirchena kljubu vsemu zagovarjanju šolskega odbora; ino radovedni smo, kaj nam prinese deželni odbor v tej zadevi prihodnje leto.

Ali molčati do tiste dobe nebi bilo dobro — naj se genejo okrajni i mestni šolski sveti; učitelji, zlasti pa okrajni zbori. Okrajni zbori sicer nimajo pravice imenovanja, ali oni volijo večino okrajnega šolskega sveta, ki je tedaj njihov organ v tej zadevi. Njihov glas je pa važen, ker so politična korporacija.

To vprašanje se tiče cele dežele, Nemcev ravno tako, kakor Slovencev, videti čemo, kdo bo obranil svobodna načela. Petacije so vsakemu proste, ino glasu dežele ino učiteljev ne bodo se mogli nasprotniki ubraniti.

— c —

Iz Ljutomera. (Naše okrajno učiteljsko društvo) je zborovalo 6. aprila v Ljutomeru. Sebralo se je bilo 11 učiteljev. Predsednik Kryl je prijazno navzoče pozdravil in jim priporočal korist večkratnega zborovanja. Tajnik Lapajne je razkazoval in priporočal razne novejša učne pomočke (n. pr. nove risanke, pisanke, podkladke) in knjige (n. pr. Opis slovenskih pokrajin in drugih), govoril o novejših ukazih šolskih gospodov (n. pr. o nameščenju neizpitanih učiteljev, o izpitih začasnih učiteljev in podučiteljev), priporočal marljivo čitanje knjig iz okrajne učiteljske knjižnice itd. O tretji točki, t. j. o temeljnih naukih kemije govoril je pred še prav jedernato g. predsednik. Za delegata v štaj. „Lehrerbund“ je bil izvoljen g. Lapajne.

Slovstvo.

(Die geometrische Formlehre von dr. Fr. Ritter v. Močnik)
Cena 35 kr. V založbi c. kr. šolske zalogo na Dunaji. Po novih učnih načertih za narodne šole je tudi geometrično oblikoslovje za 4 zadnja leta predpisano in sicer na ta način, da se počenši pri kocki opišejo najedno stavnejša oglata in okrogla telesa, in da se na ta način mladina seznani z različnimi ploščami, koti in črtami. Ta način je vsem starejšim učiteljem neznan, pa tudi mlajši so si ta predmet po drugem učnem potu prisvojili, kajti do sedaj so se obravnavale najpervo: črte, koti, tri- in mnogokoti, krog in potem še le telesa. Na Nemškem je to obravnavo začel največ Kaselitz in še drugi. Sprejeta pa je tudi v naše učne načrte. Vendar ni bila dosedaj sploh znana po Avstrijskem. Gor omenjena knjižica slavnega našega rojaka viteza dr. Močnika pa se ravna po baš omenjeni metodi. Knjižica je namenjena učiteljem, ne učencem. Morebiti jo utegne slavna

vlada tudi v slovenskem jeziku na svetlo dati. (Dokler se pa to ne zgodi, naj segnejo slovenski učitelji po Lapajnetovi Geometriji, ki se dobiva pri Milicu v Ljubljani po 24 kr.)

(„Tretje slovensko berilo“) bode gosp. Praprotnik — kakor smo poizvedeli iz prijateljskega pisma — v teku tega leta predložil slavni vladi, ki ga je bila naročila, in katera ga menda pač ne bo več nemčur-skim kritikarjevcem izročila, ako noče dete po težkem porodu zadušiti. G. Praprotnik, kateri tega dela na mah ne more dovršiti, spisal je ravno-kar za „Matico“ „Tomanovo življenje“ in za družbo sv. Mohora spisuje „Slov. pisarja.“ Priden je slov. učitelj, če tudi tako učen ni, kot so profesorji. —

(Naučno ministerstvo) je izdalo o letu 1875 letno poročilo, iz katerega se v zadevi ljudskega šolstva nič posebno novega ne more poiz-vedeti. Poročilo osobito toži, da na Tirolskem in v Terstu niso še izdelane deželne šolske postave, in da so v prvi deželi veliko pomanjkljivosti pri ljudskem šolstvu. Terst in okolica sta na boljšem. (Teržaški magistrat pa vendar čudno gospodari s slov. šolami, kakor časniki poročajo. Ur.)

(Zadnjič omenjana knjižica: „Kratek opis“ slovenskih pokrajin) se odlikuje tudi v tem, da ima poveršja dežel izražena v novi in stari meri meri, in da ima za nekatera imena tudi nemške besede. Za poterjenje od strani sl. ministerstva se je prošnja vložila. Pisatelj in za-ložnik naznanja, da daje pri kupljenih in plačanih 5 iztisih 6 iztisov,

			10	13	
"	"	"	20	25	"
"	"	"	30	37	"
"	"	"	50	65	"
"	"	"	100	140	"

i. t. d. Dobivala se bode knjižica tudi pri bukvarjih. Učitelji sezite po njej! —

(Nove risanke) s slovenskimi napisi se dobé v Ljutomeru pri Fr Duboisu; 100 kosov za 5 gld, 50 kosov 2 gld. 50 kr. Tudi pri Gion-tiniju v Ljubljani se dobivajo menda za enako ceno. (Več utegnejo in-serati objaviti. Boljše bode naročevati jih pri omenjenih, nego naravnost iz Prage, pošta preveč stane.

Šolske novice in drobtine.

(„Učiteljsko društvo za slovenski Štajer.“) Na 12. aprila je bil predsednik v Maribor sklical odborovo sejo. Došli pa so bili samo sledeči 4 odborniki: Predsednik Lapajne, podpredsednik Škoflek, bla-gajnik Kovačič, in odbornik Šinko. Radi tega ni moglo biti prave odborove seje. Bili so med temi odborniki samo sledeči razgovori: Pred-sednik poroča o delovanju društva od zadnjega občenega zhora tako-le: „Računi lanski so bili od pri občenem zboru izvoljenih pregledalcev, gg. Der-njač, Kline in Kunstič v dohodkih s 589 fl. 82 kr. in stroških s 563 gld. 80 kr. dne 11. oktobra 1875 poterjeni, kakor tu gg. odborniki vidijo.

Gledé izpeljave sklepov občnega zbora se je to zgodilo: Da bi se bila prošnja na sl. deželni šolski svet poslala v zadevi slovenskih čitank in učnih načertov; to se nam ni zdelo primerno z ozirom na vspeh. Gledé korektnosti „Slovenskega učitelja“ se je trudilo, da je list kolikor mogoče brez tiskovnih pomot, ne da bi se bil razen urednika poseben korektor postavil. Dohodkov je imelo društvo od lanskega občnega zbora do 1. aprila blizo 700 gld., in sicer je prejel blagajnik 345 gld., predsednik 165 gld., Pajkova tiskarna precejšnji znesek. Stroškov pa nad 700 gld., tiskarni se je plačalo blizo 600 gld., drugi stroški so znašali okoli 100 gld. Tiskarni smo dolžni 50—100 gld. Potrebovalo se bode v tekočem letu še blizo 500 gld. Denarja pa ima društvo 80 gld. v gotovem. Dolžne naročnine za leto 1874 je blizo 50 gld., za leto 1875 okoli 250 gld., in za 1876 pa 700 gld., skupaj 1000 gld. Med dolžnimi naročniki je žalibog mnogo takih, od katerih se je malo nadjati — „Slov. učitelj“ se tiska v 500 iztisih, dasiravno je naročnikov do sedaj samo 350, ker se list le zanesljivo naročnikom pošilja. V zameno se dobiva 25 časnikov. Tako veliko število je zavoljo toga, ker se potrebujejo pri uredništvu lista, in ker se pošiljalo tudi drugim udom našega društva. „Hrvatskemu pedagogijskemu književnemu zboru“ sta se bilo 2 letnika „Slov. učitelja“ podarila in predsednik sam tudi svoje lastne knjige, na kar je nam omenjeno društvo 6 svojih knjig poklonilo. Te so udom na razpolaganje. V imenu odbora so se nove risanke Felkinove s slovenskimi napisi priporočile, kar se gotovo odobruje.“ (Dalje prih.)

(Iz štajerskega deželnega šolskega sveta.) Seja 23. marca. Razpravljal se je načert postave, po kateri bi bila c. kr. namestinja in deželni odbor opravičena za izterjevanje deležev od občin za krajne šolske fonde, in po kateri bi doklade k davkam za omenjeni fond naloževal imenovane gosposke in dotični organi (davkarije) jo izterjevali. Deželni šolski svet je odločil, da bode remuneracije za večje delovanje ljudskih učiteljev (nad 30 ur na teden) le tedaj dovoljeval, ako je v to večje delovanje sam popred privolil, na dalje, da gre voditelju dvorazrednice, postale iz enorazrednice, še le potem opravilna doklada, ko je dotični za nadučitelja imenovan. Posvetovalo se je o ustanovitvi telovadnega učiteljskega mesta na srednjih šolah v Mariboru, poročalo se je o nekaterih inšpekcijah graških šol itd. Poročalo se je naposled o okrajnih učiteljskih konferencah v minulem letu. Pri vseh konferencah je bilo 17 govorov iz pedagogike, 18 o učnih načertih, 9 o jeziku, 8 o računstvu, 9 o risanju in oblikoslovju, 13 o zemljepisju in zgodovini, 18 o prirodoznanstvu in kmetijstvu, 3 o lepopisju, 2 o petji, 10 o telovadbi, 4 o zdravoslovju, skupaj 110 govorov. Pismenih elaboratov je 7 učiteljev izročilo. — Profesorju dr. Evgenu Netoliczki se je izrekla zahvala za mnogokratna predavanja pri učiteljskih zborih. —

(Za zasluge v kmetijstvu) je pohvalila štajerska kmetijska družba s častnimi diplomami gg. učitelje v Ptui: Ferk, Robič, Kranje, Kos in Sehrei; s premijami v denarjih (10 gld. v sr.) pa je nagradila te-le gg. učitelje: Poljanca (v Brežicah), Hribnika (v Dobovi pri Brež.) in Jezernika v Rušah.

(Štatiistično o štajerskem šolstvu.) Leta 1875. je hodilo v šolo na Štajerskem 123.977 otrok, t. j. 85 $\frac{1}{2}$ % od vseh, namreč od 145.110 za šolo vgodnih otrok. Javnih ljudskih šol je bilo 886, na katerih je 1580 učiteljev (učiteljje) podučevalo. Na onega učitelja spadalo je torej poprek po 78 otrok. V nekaterih okrajih je bilo to število veliko večje, n. pr. v gornje-radgonskem okraju 134, v ptujskem 123, v Kozjanskem 108, v radgonskem 105, v konjškem 102, v šmarskem 101, v Gradi 99. V nekaterih okrajih pa je spadalo na učitelja samo 40 otrok. Vse štajersko učiteljstvo je dobilo lani 958.670 gld. plače. Bilo pa je zaterdno postavljenih 311 nadučiteljev in ravnateljev, 434 učiteljev, 112 podučiteljev; začasno pa 30 nadučiteljev, 150 učiteljev, 259 podučiteljev. Nenamoščenih mest

je bilo: 1 nadučiteljsko, 146 učiteljskih, 136 podučiteljskih. V Gradci je bilo osem šol (učitelji imajo po 900 gld. plače).

Občin	I. razreda	(800 gld.)	je	bilo	23,
"	II.	" (700 ")	"	"	135,
"	III.	" (600 ")	"	"	379,
"	IV.	" (550 ")	"	"	341.

Razpisi učiteljskih služeb po Slovenskem.

Na Štajerskem: Služba podučitelja ali podučiteljice v Sevnici (3r. š.) z 480 (360) in 50 gld. za stanov. do 25. aprila na kr. š. sv. Podučiteljska služba pri sv. Marka pod Ptujem (2r. š.) s 440 (330) gld. in stanov. do 30. aprila na kr. š. sv. Učiteljski službi v Dobjem in Št. Vidu pri Planini (okraj Kozje, 1r. š.) s 550 gld. in stan. do 26. aprila na kr. š. sv.

Na Goriškem: Nadučiteljska služba (oziroma učiteljska) v Križu (2r. š.) s 500 (600), oziroma 400 (500) gld. in stan. do 4. maja na kr. š. Učiteljska služba v Kviškem (1r. š.) s 400 (500) gld. in stan. do 4. maja na kr. š. sv. Učiteljska služba v Breginji (v okr. Tolminskem) s 400 gld. in stan. do 30. aprila na kr. š. sv.

Podpisani naznanja sosednim šolam, da ima na prodaj bukvice za narodne šole.

Matija Kavčič,

2—2

trgovec v Št. Jurji na juž. železnici pri Celji.

2—2 **Podučiteljska služba**

na četverorazredni ljudske šoli v Št. Jurji poleg južne železnice z dohodki III. razreda, prostim mebliranim stanovanjem i kurjavo se razpisuje.

Prositelji zmožni slovenskega in nemškega jezika v govoru i pisavi imajo svoje dostojno dokumentirane prošnje potem predstavljene šolske gospodske najdalje do konca mesca aprila 1876 vposlati krajnemu šolskemu svetovalstvu v Št. Jurji poleg južne železnice.

Okrajni šolski svet Celjski, dnè 2. februarja 1875.

Predsednik: **Haas** l. r.

Služba učiteljice ženskih del

na narodnej šoli na Vranskem se razpisuje z letno plačo 220 forintov.

Prošnje se imajo do 15. aprila t. l. krajnemu šolskemu svetu na Vranskem vposlati.

Okrajni šolski svet Vranski, dne 10. februarja 1876.

2—2

Prvosednik: **Haas** l. r.

Lastništvo „Učiteljsko društvo za slov. Štajer.“

Za uredn. odgovoren Drag. Lorenc. — J. M. Pajk-ova tiskarna v Mariboru.